

KRUŠNOHOŘSKÉ LISTY

čtvrtletník o krušném žití v Rudohoří

VÁNOCE V KRUŠNÝCH HORÁCH MAJÍ CHUŤ POHÁDEK

Dny se krátí, nadvládu nad krajem přebírá tma, na okna maluje mráz a venku padá sníh. Vzduchem voní svařák a pečená jablka... zkrátka jsou tu Vánoce. Krušnohorské zimy své pohádkové kouzlo dodnes neztratily, co se ale postupem času vytratilo, jsou staré vánoční zvyky a tradice. Pojďme si je spolu připomenout...

Staré krušnohorské tradice vymizely s původním obyvatelstvem. Zatímco na české straně upadly téměř v zapomnění, na té saské se uchovávají a předávají z generace na generaci dodnes.

Jedním z významných symbolů Vánoc v Krušnohoří byly a jsou zářící svíčky. Málokdo však dnes tuší proč. Valnou většinu zdejších obyvatel tvořili horníci, a ti trávili svůj život převážně v podzemí. Za tmy chodili do práce a za tmy z práce. Záře svíček proto byla symbolem jejich touhy po světle, radosti, štěstí a životě. Světlo bylo spojeno s hlubokou pokorou a nadějí.

Se světlem jsou spojené také tradiční dřevěné obloukové svícny zvané Schwibbogen. V nedalekém Oberwiesenthalu vás jeden takový svícen ve své obří podobě uvítá hned při vjezdu do města. Nemusíte však za nimi jezdit za hranice, setkáte se s nimi i v Čechách na řemeslných vánočních trzích. S vůní Vánoc souvisí oblíbení voňaví františci. Tradice jejich zapalování se začíná do našich hor pomalu vracet. Letos dokonce na německé straně vychází jejich speciální edice. Františci se vkládají do figurek vyřezávaných ze dřeva, zvaných kuřácci nebo v erzgebirgisch „Raachermannel“. Figurky jsou ručně malované, a každý kousek je tak originál. Na české straně Krušnohoří se s jejich výrobou můžete setkat v Nové Vsi v Horách, kde na sebe kromě panáček berou i jiné podoby, například miniatury kamen.

Foto: Dominika Dostálová

Pokračování na str. 7

OBSAH ČÍSLA

Příběh bezmála detektivní

str. 2

Martina Vincůrková:
„Mám květinářství
s přidanou hodnotou.“

str. 3

Nejchutnější
krušnohorská sekaná

str. 5

Knihovna Latinské školy –
unikát UNESCO

str. 6

Křížovka o ceny

GLOSA LUCIE ŠAFRÁNKOVÉ

NOMEN OMEN

MOJE MILÉ KRUSKY!

Uf, tak konečně jsem si to také zkusila! Napsat to podezřelé slovo, když už vyslovit se mi jej přičí. A můžu Vám říci, Krušné hory, že žádný velký zážitek to není. A teď k mému dopisu Vám:

Piši Vám, protože je mi Vás líto.

Jak se Vám líbí, že Vás nazýváme Krušky? My, falešní Krušnohorci, kteří se přizíváme na Vaší slávě, ačkoli skuteční Krušnohorci odešli už dávno jinam. My, jejichž předkové pochází z nejrůznějších koutů naší země, jen málokdy ovšem z Krušných hor...

Mně osobně se přičí takovéto označení kraje, kde žiji. Krušky?! Je to ze stejného pytle jako Hobitín a více by se hodilo asi jako označení chmelem ověřených Krušovic. Malé, směšné, bez kouska respektu a významu – to jsou Krušky. Nic, na co bych byla hrdá. Stejně tak bych mohla žít v Krkoškách nebo na Šumce.

Je mi záhadou, proč se tolik lidí najednou začalo hlásit k falešné identitě a pojmenovalo původní Erzgebirge takto infantilně. Ještě se asi dají snést Krušnohorci, kteří mají v Krušných horách zázemí útočiště pro své sportovní rejdy... To by se asi sneslo. Ostatní je hrůzným následkem toho, že, milé Krušné hory, jste byly lidmi opuštěny. A tak jste prázdné a zdá se, že patříte kdekomu.

Na závěr svého dopisu bych Vám chtěla říct, že nejsem ani Krušnohorka ani Krušnoholka a rozhodně si nepřipadám, že žiji v Kruškách – obzvláště uprostřed zimy, když přes noc napadne půl metru sněhu a vítr nafouká dalšího půl metru... ale zkuste říkat lidem, že mají vážit slova...

PŘÍBĚH BEZMÁLA DETEKTIVNÍ

Dne 21. června 1621 bylo na Staroměstském náměstí v Praze popraveno 27 vůdců stavovského povstání (tři páni, sedm rytířů a sedmnáct měšťanů). Tato exekuce představovala nebývale krutou tečku za událostmi, které začaly třetí pražskou defenestrací 23. května 1618 a skončily 8. listopadu 1620 porážkou stavovských vojsk v bitvě na Bílé hoře u Prahy. Tento šokující a hrozivý akt ve svém důsledku upevnil vládu Habsburků na českém trůně a odradil potenciální opozici od jakékoli formy odboje.

Prvním popraveným byl český pán Jáchym Ondřej Šlik z Holiče, hrabě z Pasounu, rodák z ostrovské šlikovské větve. Nejdříve mu byla zaživa utata pravá ruka a následně byl sťat. Nechme osudy dalších popravených stranou a věnujme se právě jemu, neboť právě jeho mrtvé tělo v našem příběhu dále figuruje. Po exekuci kat Jan Mydlář jeho hlavu s rukou položenou na ústa pověsil pro výstrahu na Staroměstskou mosteckou věž společně s ostatky dalších

popravených. Už roku 1622 byla Šlikova lebka uložena k jeho tělu v hrobce pod kazatelnou u sv. Salvátora na Starém Městě pražském. Za saského vpádu 1631-1632 byla hrobka vyprázdněna a tělo popraveného Šlika zmizelo neznámo kam...

Jeho lebka pravděpodobně putovala mezi jeho příbuznými a dnes by měla být uložena v rodinné hrobce Šliků na hřbitově ve Veliši u Jičína. Co se týče těla, jistě zaujme zápis jáchymovského děkana Antonína Jäckela ve farní kronice k roku 1767, že při stavbě sakristie zdejšího kostela byla nalezena nepopsaná rakev s tělem bez hlavy, zahaleném v nachovém sametu. Vzhledem k tomu, že kostel bývá uváděn též jako šlikovská hrobka, podezření bylo na světě. Z historie kostela víme, že k němu skutečně v roce 1768 byla přistavěna nová sakristie s hrobkou. Ta určitě prošla úpravami po ničivém požáru roku 1873, kdy zůstaly zachovány pouze obvodové konstrukce, vyloučeny nejsou ani úpravy při rekonstrukci kostela v letech 1981-1992.

Při vizitaci krypty 20. ledna 2020 jsme mohli konstatovat, že v poměrně malém dvojprostorovém podzemí se nacházejí tři dětské a tři dospělé malované dřevěné rakve. Pět z nich bylo prázdných, lidské kosti, a jak se později ukázalo, i zvířecí, byly nashromážděny v jedné rakvi dospělé. Při vizuálním průzkumu jsme byli upozorněni i na možné duté prostory pod dlažbou.

Jiří Klsák, archeolog
Foto: Jan Tajer

Jak pokračovalo další archeologické a antropologické pátrání? Komu patřily nalezené kosti? Co odkryl dutý prostor pod dlažbou? Našlo se nakonec tělo Jáchyma Ondřeje Šlika? Dočtete se v dalším vydání Krušnohorských listů...

NOVINKY

ADAMEC OBDIVOVAL KRÁSY JÁCHYMOVA

Muzikál V peřině, televizní seriál Hospoda, večerníček Berta a UFO nebo pohádky Škola princů či Prání k máni, to je jen krátký výčet z bohatého rejstříku spisovatele a scénaristy Miroslava Adamce. A nyní se chystá uchopit po svém i bohatství města Jáchymova! O hornické minulosti regionu si povyprávěl s tím nejzasvěcenějším, s ředitelem Montanregionu Krušné hory/Erzgebirge Michalem Urbanem, který se mimo jiné zasloužil i o zápis našeho kraje na seznam UNESCO. Početnými památkami, sklepy a zákoutími ho pak provedla Nadace st. Joachim, v jejíž režii projekt vzniká. A o jaký projekt se přesně jedná? Zatím nemůžeme prozradit nic konkrétního, ale o překvapení, dobrodružství a zábavu v něm nebude nouze! Tak se nechte překvapit a sledujte stránky stjoachim.eu, tam se určitě postupem času dozvíte víc.

(red)

FEI NATOČILA VIDEOKLIP

Pokud vás něco zaručeně potěší a rozesměje, pak je to hudební skupina FEI. Kromě tvorby CD si na podzim stříhla i natáčení několika videoklipů. Advent uvítá pomalá píseň o prvním sněhu „Der erste Schnee“ a vánoční tradice Krušnohoří připomene píseň „Wu Meiler raachn“. K té dokonce vznikl i model milíře a zvláštní edice kouřících františků. Klipy si můžete pustit na všech dostupných platformách, limitovanou edici františků a milířů si zakoupíte na stránkách fei-shop.de.

(red)

KRUŠNOHOŘÍ MÁ SVŮJ KALENDÁŘ

Naše Lokálka se rozhodla oslovit fotografy, se kterými spolupracuje, a vydat nástěnný kalendář, který by vás potěšil nejenom neobvyklými záběry, ale i příjemnou atmosférou našich hor. Najdete zde fotografie od Dominiky Dostálové, Jarky HK a Martina Hrušky. Věříme, že náš výběr vás potěší a kalendář se stane milým společníkem vaší domácnosti. Za cenu 190 Kč si ho můžete zakoupit na e-shopu Nadace nebo u našich partnerů, jejichž seznam najdete na webových stránkách stjoachim.eu.

JSME ČLENY UNIE

Náhoda tomu chtěla a do našeho kraje v létě zavítal výkonný ředitel Unie vydavatelů denního tisku Ing. Václav Mach. Další náhodou se mu do rukou dostalo první číslo Krušnohorských listů, a protože ho oslovilo, obrátil se na Lokálku s návrhem na členství v této profesní organizaci. Vyplnili jsme tedy přihlášku a od 1. září jsme se stali registrovanými členy Unie. „Posoudili jsme interní kritéria a konstatovali, že vaše vydavatelství splňuje podmínky pro vznik registrovaného členství v profesní asociaci českých vydavatelů.“ Kromě prestiže, spojené se značkou Unie, jsme tak získali silného partnera ve vyjednávání, zařazení mezi seriózní vydavatele tisku i pravidelný informační servis z českých a zahraničních médií.

(red)

MARTINA VINCŮRKOVÁ

„MÁM KVĚTINÁŘSTVÍ S PŘIDANOU HODNOTOU.“

V malé krušnohorské vesničce byste asi hledali cokoli jiného, jen ne květinářství. Budete-li mít cestu do Perninku, rozhodně se tu ale zastavte. Květiny od Marty jsou pro vás otevřené od pondělí do soboty v každé roční době. Martině se tu podařilo rozjet podnik, který není jen obyčejným obchodem s květinami. Je přímo kulturním zážitkem!

Jak jste přišla na myšlenku usadit se v Perninku?

Nejprve mě cesta zavedla ze středního Slovenska za prací do Prahy. Tam jsem se seznámila s manželem. Oba jsme aktivními sportovci, Pernink jsme znali z lyžování, a když jsme začali řešit, kde vychovávat děti, odpověď zněla jasně: „Praha NEEEE!“ V Perninku je pro rodinu výborné zázemí, škola, školka, dopravní spojení... A tím, že to je horské středisko, máme zde příležitost se sportovně vyblbnout. My i děti.

Kdy se objevil nápad otevřít si vlastní podnik?

Rok po příchodu do Perninku jsem ještě pracovala pro původní firmu, ale pak přišla transformace a práce z domova už nebyla možná. Navíc jsem byla na mateřské, a to má každá matka tendenci se začít realizovat. Začala jsem tedy vyrábět drobné dekorace a nabízet na síti kamarádům a známým. A pak se na mě obrátila kamarádka, jejíž květinářství bylo ze zdravotních důvodů dlouhodobě zavřené, jestli bych ho nechtěla převzít.

A tak se z vás stala květinářka?

Ne, tak rychle to nešlo. Měla jsem jasno, že převzít podnik nechci, ale chci si otevřít vlastní. A protože nerada dělám něco, o čem prakticky moc nevím, zapsala jsem se na intenzivní kurz floristiky. Bála jsem se, ale manžel mě podpořil. A pak už jsem do toho šla po hlavě, nepřemýšlela jsem.

Jaké byly začátky?

První dva roky? To byl brutální omyl! Očistec! A pak se to najednou začalo lámat. Udělala jsem si všechno od základů celé sama, nanovo a po svém. Manžel s tátou samozřejmě pomáhali. Dnes, po pěti letech, už je květinářství zaběhnuté. Mám své stále zákazníky i stále nové výzvy. A jednu podmínku. Nebudu vyrábět něco jen abych to prodala, musí se mi to líbit a musí mě to bavit!

V čem je vaše květinářství jiné než ostatní?

Především, že není jen o květinách. Lidé sem nechodí primárně nakupovat, ale popovídat si, strávit tu v pohodě nějaký čas, inspirovat se. Je to prostě kulturní záležitost, ne jako anonymní nákup v supermarketu. Snažím se dělat stále nové instalace, využívat stávající dekorace jinými způsoby, inspirovat lidi k vlastní tvorbě. V prosinci dostane každý navíc svařák do hrnečku, aby byl ten nákup ještě příjemnější.

Kromě květin u vás najdou návštěvníci i něco jiného?

Snažím se nabízet cokoli, co někdo šikovný vyrobil. Najdete tu něco z patchworku, lapače snů, mýdla z mýdlárny, závěsné dekorace, keramiku ze Slovenska, ponožky z nejdeckého Vlnapu... Já se pak chlubím šikovností těch lidí, podporuji jejich tvorbu. Sezonně využívám i české producenty květin, odeírám ze zahradnictví v Perštejně, z Mariánské mám letní polní květiny, od jara do podzimu mě zásobují malé české farmičky.

Součástí vašeho květinářství je i malá umělecká galerie...

Sama jsem nadšená amatérská fotografka, vyčlenila jsem proto v květinářství koutek, kde mohu vystavovat nejenom já, ale i spousta dalších šikovných lidí. Už jsem měla tři vernisáže a prodala spousta fotek i obrazů. Bavi mě se s těmi lidmi potkávat a poznávat jejich blízké okolí. Zároveň tím přináším trochu kultury do těch zapadlejších kopečků. Do konce prosince si u mě například můžete prohlédnout

originální výstavu mého kamaráda Václava Mesaroše z Nejdku, toho času žijícího a tvořícího v Belgii.

Jaký vidíte další směr vašeho podnikání v Perninku?

Podnikání na vesnici mě dost změnilo. Přišla jsem na to, že jakmile vymizí malé krámky, tak vesnice ztratí své kouzlo. Budou tam jenom kolisti a běžkaři, co chodí do hospod, a kultura vymizí. Proto se chci odlišovat, dávat něco navíc, něco neobvyklého, aby měli lidé důvod ke mně zajít a třeba jen poklábosit.

Rozhovor vedla PINT

Foto: Martina Vincůrková a redakce

PROSINCOVÉ KVĚTINY OD MARTINY

Jestli jsme vás našim rozhovorem nalákali k návštěvě, doporučujeme stihnout ji ještě v adventním čase. Čekají na vás stylové adventní věnce na stůl, na dveře nebo na okna. Můžete se inspirovat ve vánoční výzdobě svého interiéru, například plechovými domečky. A kromě dobrého svařáku na vás čeká čas příjemně strávený při povídání s paní Martinou.

ZAPOMENUTÝM ÚDOLÍM BEZ SNĚHU I SE SNĚHEM

Údolí Eliášského potoka nad Jáchymovem se dá skutečně nazvat zapomenutým. Kdysi tu bylo živo, zdejší prostor zaplňovali lidé z blízké vesničky, pracovníci důlních provozů a později i osazenstvo neblaze proslulých pracovních táborů. Nyní je všude klid a na bývalé časy najde vzpomínku jen zkušený pozorovatel, který se nebojí sem tam zaběhnout mimo cestu. Nádherná příroda kolem přímo vyzývá k odpočinku. My si trasu prošli bez sněhu, ale protože v prosinci a lednu, kdy naše Listy vychází, už může být sněhová nadílka opravdu bohatá, vybrali jsme pro vás fotky z loňských zimních toulek. Ať už půjdete pěšky nebo pojedete na lyžích, věříme, že si trochu náročnější procházku užijete.

Naši procházku začneme u autobusové zastávky Jáchymov – Nové Město. Projdeme menší chatovou oblastí a zastavíme na vrchu s výhledem do údolí. Těžko věřit, že právě v těchto nádherných místech, kde nyní stojí jeden rekreační objekt vedle druhého stál kdysi pracovní tábor dolu Rovnost. Pokud nebude nasněženo, můžete si ještě zbytky staveb projít a objevit i torzo Palečkova hradu. Ten postavili vězni na příkaz obzvláště brutálního dozorce Palečka. Pokud budou vysoké závěje, můžete si prudký svah do údolí sjet na lyžích nebo na sánkách. Je to skutečně zážitek!

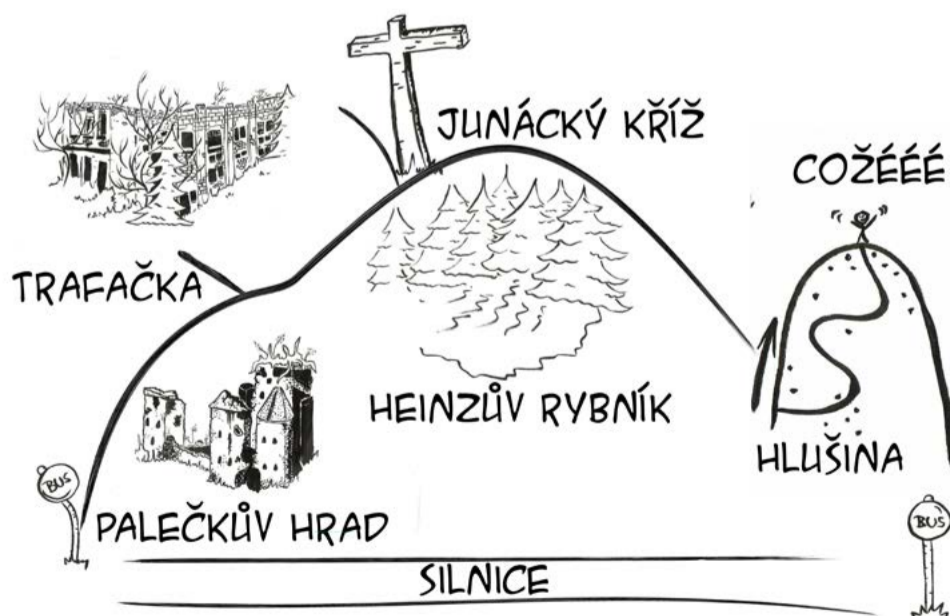
Asi v polovině kopce se snažte neminout cestu vlevo. Objekt bývalé trafostanice raději neprolézejte, není nijak zabezpečen, ale i zvenčí má své kouzlo. Dole v údolí na vás čeká malé pietní zastavení u Skautského kříže. Sedmimetrový dřevěný kříž byl postaven v roce 1992 na památku skautů vězněných a mučených v době totality. Pak se vydáme doprava k Heinzovu rybníku. Po stranách cesty může bystrý pozorovatel zaregistrovat původní trasu

vodních příkopů, které do rybníka vodu přiváděly i ji z něj odváděly. Heinzův rybník postavili již v roce 1540 za účelem vodního pohonu dolu Eliáš. Po jeho levé straně je dodnes zachované torzo kamenné komory pro vodní kolo. V 19. století proudila voda z rybníka k těžním strojům v dole Werner a podzemím až do dolu Svornost v Jáchymově. Nad rybníkem se pne jeden ze světových unikátů, obrovská halda hlušiny z bývalého dolu Eduard, ze které se vám naskytne neocenitelný výhled do celého údolí. Je to šílený krpál, ale stojí to za to. Cesta pak pokračuje dále přes biatlonový areál Eduard až k autobusové zastávce Abertamská zatáčka.

Celou cestou nás provázely informační tabule naučné stezky Jáchymovské peklo, krajina je totiž plná němých svědectví rozsáhlé těžby uranových rud, především četných odvalů z jáchymovských šachet. Procházku si samozřejmě dle svých možností a nálady můžete vyzkoušet i z opačné strany, sejít pak do Jáchymova a ohřát se u dortíku a kávy, třeba v nové Kavárně 1516 u radnice.

PINT

Foto: Dominika Dostálová

KRUŠNOHORSKÉ TRENDY

NEBE NAD PERNINKEM

Petr je mladý nadaný chlapec, který se záhy stává úspěšným lékařem. Jeho úspěch je ale zakalen bojem s alkoholem. Rozhodne se tedy pro razantní životní změnu a stane se obvodním lékařem v Perninku. V pořadí druhou knihu krušnohorského spisovatele Štěpána Javůrka si můžete zakoupit na webových stránkách mobaknihy.cz.

JEDINÝ NA SVĚTĚ

Tradiční hrncířství s moderním nádechem. To je Limnická keramika Lenky Martonové z Nejdku. Hrnečky, šálky i konvičky mají svou duši a osobité kouzlo. Lenka ladí každý kousek do posledního detailu, a proto nikdy nejsou dva úplně stejné. Pokud hledáte kvalitu a osobní přístup, pak zavítejte na stránky limart.cz. Určitě si vyberete!

KOŮŘÍCÍ PEC

Tradice výroby dřevěných hraček na české straně Krušných hor téměř vymizela. Výjimkou je rodinná firma NBW v Nové Vsi v Horách. Její zakladatelka Sonja Vydrová zakoupila původní továrnu na hračky v roce 1992. Myšlenka „Kouřící pece“ je vzpomínkou na doby jejího dětství, kdy jako malá chodila k prarodičům a ve světnici stála velká pec. Malovanou pec jako z Ladových obrázků můžete zakoupit na nbw.cz za 460 Kč.

PANENKY Z HROZNĚTÍNA

Vášni Věry Linhartové jsou staré časy, hračky a přírodní dekorace. Dlouhá léta tvořila své postavičky ve Velké Británii, ale teď se vrátila domů, do Krušných hor. Myšku, lišku nebo i jiné postavičky z ovčího rouna, vyrobené starou technikou suchého plstění najdete na stránkách vevelin.com.

CĚDĚČKO PLNÉ HUMORU

Hudební skupina FEI poji stáletou tradici krušnohorských písničkářů s moderním hudebním stylem. Jejich texty v krušnohorském dialektu se dotýkají tradičních i moderních témat ze života horalů. Ve všech zní každopádně humor. CD s názvem „2021“ má přinášet především naději do budoucna. Zakoupíte ho na e-shopu stjoachim.eu za 150 Kč.

GASTRO

RECEPT NA DLOUHÉ ZIMNÍ VEČERY

Brzy se smráká, noci jsou dlouhé a dny šedivé. Co si je zpestřit něčím vynikajícím, co zahřeje a duši potěší? Přemýšleli jsme nad něčím vsutku originálním a volba byla jasná! Letošní dožínkové slavnosti v Jáchymově nás totiž obohatily o jednu suverénní vítězku gastronomické soutěže O nejchutnější krušnohorskou sekanou. Porota se jednomyslně shodla a výhru – luxusní večeři v Modré restauraci hotelu Radium Palace – udělila Lence Matvijové za její Jáchymovskou sekanou s ořechovou bagetkou a dvěma speciálními dipy.

Za redakci bohužel počet hvězdiček zatím udělit nemůžeme. Sekaná byla tak vynikající, že – ač jí byl celý pekáč – porota ji během pár vteřin zbaštila do posledního drobečku. Nám tedy nezbude nic jiného než si ji upéct společně s vámi.

(red)

JÁCHYMOVSKÁ SEKANÁ

- 2 starší rohlíky
- 100 ml mléka
- 500 g krkovic
- 500 g masa z uzeného kolena
- 1 velká cibule
- 5 stroužků česneku
- 5 vajec
- hrst majoránky
- 2 listy šalvěje
- pepř a sůl (na dochucení)

Recept na ořechovou bagetku a originální dipy najdete na krusnohorsko.com

Rohlíky nakrájíme na kostičky, zalijeme mlékem a necháme nasáknout. Krkovicí nakrájíme na kostky, obereme maso z uvařeného uzeného kolena a vše pomeleme na masovém strojku na větším nastavci. Pak přidáme do strojku cibuli, česnek a pomeleme také. Vše dáme do větší mísy, přidáme zlehka vymačkané rohlíky, rozklepneme vejce, přisypeme majoránku a nadrobno posekané listky šalvěje. Osolíme a opeříme. Vše mícháme rukou dostatečně dlouho, aby se vytvořila hladká hmota. Vytvoříme bochánky, který vložíme do pekáčku. Podlijeme vodou zhruba do výšky 1–2 cm. Vkládáme do předehřáté trouby na 180 °C. Pečeme asi 60 minut dozlatova. Při kontrole pečení přelíváme vypečenou šťávou. Dobrou chuť!

Lenka Matvijová
Foto: Natalie Čornýj

PRVNÍ A JEDINEČNÍ! TO JE JÁCHYM Z JÁCHYMOVA...

Trochu do kopce, ale s nádhernou vyhlídkou do údolí. Taky je tu parkoviště, což je v Jáchymově velká výhoda a nejděle z celého údolí tu svítí sluníčko. To jsou priority, kvůli kterým podle manželů Faktorových stojí za to navštívit jejich restauraci Jáchym. Já přidávám především skvělou, usměvavou obsluhu, precizní majitele a vynikající kuchyni!

Petr a Monika pracovali dlouhá léta v pohostinství. Petr sjezdil jako šéfkuchař i lokality v Německu a Řecku, ale volání rodného Jáchymova nakonec neodolal. V Jáchymově taky potkal svou životní lásku, Moniku. A tak manželé Faktorovi přišli jako první s moderním konceptem americké kuchyně a začali nabízet steaky, burgery a sendviče. Recepty je zásoboval i kamarád z Maine (USA). Za nápad otevřít tu restauraci vděčí společníkovi Davidu Svobodovi. Základem kuchyně, kterou si

Petr doslova osobně hlídá, jsou čerstvé domácí suroviny. Vlastní připravované maso, vlastní housky, domácí dipy a omáčky. A na kvalitě je to znát. Štamgasti se sem rádi na jejich vyhlášené burgery vrací, a tak jsem také podlehla. Ač nejsem příznivcem americké kuchyně obecně, nechala jsem si doporučit specialitu podniku – pikantní TEXAS burger. A jak to dopadlo? Pokud nechcete být doživotně závislí na této pochutině, pak ji radši ani neochutnávejte! Pálivost přesně akorát (nic pro batolata, akorát šmakuje a příznivce značky pěti papriček neurazí). Maso šťavnaté, houska správně propečená. Vyvážený poměr zeleniny, masa i skvělé omáčky. K burgeru je samozřejmě nejlepší pivo, ale hosté se sem vrací i na výbornou českou kávu z pražírny Nížbor. Restaurace Jáchym pořádá pravidelně i spoustu akcí jako Halloween, Svatomartinská husa, čarodějnice nebo Silvestr na terase. Informace o nich najdete na jejich webu restauracejachym.cz. Musím, a moc ráda, zapatlanými prsty vyťukat do klávesnice *****

PINT
Foto: EDNA

NOVÁ KNIHA JANA MAŠATY

V počátcích tvorby Jana Mašaty stály především krátké miniatury a takzvané pouliční básně. Později se začal věnovat psaní scénářů k divadelním hrám a textování písní. Po letech se opět vrátil k psaní prózy a vydal už dvě knihy. V současné době žije v Perninku, kde se i nadále věnuje divadlu a psaní povídek. Křest jeho nové knihy *Můj pes Joe a tanec Šamanů* se za hudebního doprovodu Marka Dusila odehrál v říjnu v nádherných prostorách Chilli Chilli BARU, za kmotra šel známý houslista Pavel Cingl.

O knize vám více napíšeme v příštím čísle našich Listů a už teď můžeme prozradit, že jeden autorem podepsaný výtisk bude výhrou pro úspěšné křížovkáře.

Text a foto: EDNA

DUCHOVÉ MÍST | do 31. prosince

Autorskou výstavu fotografických koláží Václava Mesaroše v originálním prostoru a neobvyklé instalaci si můžete prohlédnout v galerii Květiny od Martiny v Perninku. Autor pochází z Nejdku, nyní žije v Belgii, kde také tvoří. Na svém kontě má kromě koláží krajinek a mandaly také knížku poezie s názvem „Kniha bez linek“.

Foto: archiv Květiny od Martiny

MERKLÍNSKÝ SBOR V JÁCHYMOVĚ | 5. PROSINCE 15.00 h

Merklínský pěvecký sbor má v Krušnohoří svou tradici a prestiž, vždyť bez přestávky zpívá bezmála 30 let. V rámci druhého adventu se představí také na Vánočním koncertě v kostele sv. Jáchyma v Jáchymově pod vedením sbormistryně Moniky Šebestové.

Foto: archiv sboru

STŘEDOVĚKÉ KOLEDY V KRÁLOVSKÉ MINCOVNĚ | 11. prosince 17.00 h

V Jáchymově se můžeme těšit na vánoční koncert s názvem *Štředrej večer* nastal. Krásné a méně známé středověké, české a moravské koledy uslyšíte v podání hudebníků z Karlovarského symfonického

orchestru a vokálního DAD kvintetu. Do představení jsou zakomponovány také vánoční pohádky Zbyňka Malinského.

Foto: archiv DAD kvintet

ADVENTNÍ VARHANNÍ KONCERT | 17. prosince 19.30 h

V nádherné akustice kostela sv. Jáchyma se rozezná královský nástroj ve slavných varhanních skladbách J. S. Bacha, J. Brahmsa, C. Francka, L. Boelmana. Srdečně zveme k adventnímu zastavení. Vstupné je 190 Kč.

Michaela Káčerková

KNÍHOVNA LATINSKÉ ŠKOLY V JÁCHYMOVĚ | 15. LEDNA 17.00 h Přednáška v Královské Mincovně, Jáchymov

Knihovna Latinské školy je v republice rozhodně největším unikátně zachovaným souborem „libri catenati“, tzv. knih na řetězech. Obsahuje především prvotisky z konce 15. století a tisky ze století následujícího. Vedle četných teologických spisů zde najdete knihy z oborů přírodovědeckých (zoologie, geografie), z historie,

práva, filologie a řady dalších. Přednášejícím je knihovník PhDr. Petr Mašek, vedoucí oddělení zámeckých knihoven Národního muzea v Praze. Součástí přednášky bude také návštěva expozice Knihovny latinské školy se zasvěceným komentovaným výkladem.

Foto: Expozice Knihovny Latinské školy v Jáchymově

KLUBOVNA PRO MLADÉ I STARŠÍ

Dlouhou dobu si v městské knihovně v Ostrově lámali hlavy nad nevyužitým prostorem půdního skladiště. Až přišel jeden geniální nápad a vznikla originální herní klubovna, která v našem kraji nemá konkurenci. Možnosti jsou takřka neomezené a ani věk není pro vstup limitující. Pro technické nadšence je zde 3D tiskárna, kde si lze za rozumnou cenu vytisknout svůj model. Pro závislé „gamery“ rozšiřuje knihovna dle svých možností i hry na PC. Můžete si dokonce zarezervovat všech deset počítačů a pořádně to rozjet s vlastním týmem. Pokud máte chuť vyzkoušet si virtuální realitu, jistě oceníte, že i tu má klubovna

ve svém vybavení a není problém si ji zamluvit jen sám pro sebe, anebo i pro své přátele. Pro méně zkušené uživatele zde fungují poradenské hodiny, během nichž vám pomůžou s nastavením telefonu, notebooku nebo tabletu. A pokud toužíte proniknout do tajů programování anebo se chcete zlepšit v renderování, není problém ani to. K návštěvě stačí mít platný průkaz knihovny, a pokud jej nemáte, registrace na místě nezabere více než pět minut... Více podrobností najdete na webu městské knihovny Ostrov pod heslem klubovna.

MaV

Foto: Městská knihovna Ostrov

VÁNOCE V KRUŠNÝCH HORÁCH MAJÍ CHUŤ POHÁDEK

Pokračování ze str. 1

Ke každému správnému vánočnímu svátku patří pestře ozdobené talíře s koláčky, pomeranči a ořechy. Ořechy symbolizují vznik nového života a k rozlousknutí tvrdé ořechové skořápky slouží krásné dřevěné figurky louskáčků, dalšího symbolu Vánoc. Od vůně jsme se tak lehce přesunuli k chuti krušnohorských zimních svátků. Tradičními vánočními pokrmy v Krušnohoří jsou dodnes především štoly a vánočky. Štoly mají tvar bochánku, vánočka je ze splétaných pramenů těsta. Oslavy krušnohorských vánočních svátků se příliš nelišily od těch vnitrozemských, rozdíl byly dány především zdejší dostupnou přírodní stravou a krajovými specialitami.

Na saské straně se na Štědrý večer podává sváteční menu hornických rodin „Neuerlei“, kdy se podle zvyku servíruje devět různých pokrmů. Tento zvyk se drží dodnes, „Neuerlei“ dokonce nabízí i některé restaurace. Také na české straně Krušnohoří má dle tradice přijít na stůl sedm až devět jídel. Na stole by tak neměla chybět čočka, klobása, knedlíky, kyselé zelí, přepuštěné máslo, celer, houska, mléko, borůvkový kompot, chléb a sůl. Všechna tato jídla mají svou symboliku. Knedlíky slibují velké peníze, čočka zase ty drobné. Chléb a sůl musí být na stole, jinak by chyběl po celý rok. Kyselé zelí je důležité pro růst obilí. Celer zaručí potenci a plodnost. I tak bývala štědrovečerní večeře v Krušnohoří mnohem skromnější nežli třeba v podhorských regionech. Ve městech se jedl převážně na různé způsoby upravovaný kapr, v chudších rodinách třeba treska, sled nebo jiné říční ryby. K rybě se podával bramborový salát nebo bramborová kaše.

EDNA

Foto: Dominika Dostálová

A co u vás, milí čtenáři, jaké tradice a zvyky se udržují ve vašich rodinách? Napište nám do redakce (kontakty na poslední straně v tiráži), ty nejoriginálnější odpovědi rádi odměníme!

Za krušnohorskými Vánocemi na tradiční vánoční trhy

Krušnohorské Vánoce si nelze představit bez typických vánočních trhů, kde máme možnost ochutnat tradiční vánoční lahůdky jako třeba pečená jablka a kaštiny, pečené klobásy, perník, svařák nebo punč. Na jednom místě si můžeme nakoupit typické krušnohorské výrobky od místních řezbářů, krajkářek a dalších řemeslníků a umělců.

K jednom z nejhezčích s tou pravou pohádkovou atmosférou patří určité vánoční trhy v Annabergu, ve Schwarzenbergu, ve Freibergu a opomenout nelze samozřejmě ani Drážďany. Německé trhy začínají s prvním adventem a končí s posledním. Tradiční jsou také Ježíškovy trhy na Božím Daru (4. prosince) nebo Krušnohorský vánoční jarmark v Nejdku (11. prosince).

EDNA

Foto: Martina Poštová

Okénko poezie

Korálky z lásky

*Jsou dny, kdy se mi stýská,
Jsou dny, kdy touhou nemůžu spát,
Jsou dny, kdy, ač jsi mi blížká,
Jak slunce jsi vzdálená*

*Jsou dny, kdy pro tebe se trápím,
Jsou noci, kdy se štěstím zalýkám,
Jsou dny, kdy lampu pozdě zhasím,
A po nitkách snů za tebou utíkám*

*Jsou dny, kdy se všemu směji,
Jsou dny, kdy můžu říct – mám tě rád!
Jsou dny, kdy líbat tě moc – si přeji,
To já jsem tvůj a ty jsi má*

*Jsou noci, kdy jsme plni vášně,
Jsou noci, kdy jdeme k ránu spát,
Jsou noci, kdy svoji něhu dáš mě,
V tvém náručí se šťastně můžu smát*

*Jsou dny, kdy se s láskou berem
Jsou dny, kdy si touhu chceme dát,
Jsou dny, kdy na papír perem,
Lásku, jak korálky navlékám*

*Jsou chvíle, kdy se máme,
Jsou chvíle, kdy je každý v sobě, sám,
Jsou chvíle, které oba rádi máme,
Když korálky ti něžně navlékám...*

MaV

Ilustrace: Rena Jedličková

POMŮČKA: AMI, ARIOS, KAUTEA, LAIBACH, MURA, RIVER	VZOREC SULFIDU PLATNÁ- TĚHO	POHÁDKO- VÝ SERIÁL PRO DĚTI	BODAVÝ HMYZ	AUTOR: ROMAN ČEJKA	PROUDY KAMENITÉ SUTI	JMÉNO ZPÍVA JÍCHO PŘÁVNÍKA JAHELKY	ZEMĚPISNÉ POPSÁNÍ JEDNOTLI- VÝCH MÍST	SOLI KYSELINY OCTOVÉ						
POTOM				KROMĚ SLONÍ ORGÁN										
2. DÍL TAJENKY														
OZDOBNÝ PŘEDMĚT Z VĚTVE STROMU														
	STAŘENA (obecně) PENĚŽNÍ POUKÁZKA					UKAZOVACÍ ZÁJMENO OSTROVY V POLYNÉSII								
PŘÍTMÍ					JEDNOTKA HLASITOSTI SLOVINSKÁ HUDEBNÍ SKUPINA			INICIÁLY HERCE KOSTELKY	LEPKAVÉ MAZLAVÉ	TVŮRKYNĚ		MĚKKÝ LESNÍ POROST	1. DÍL TAJENKY	PRUŽNÁ VLOŽKA DO LŮŽKA
NÁZEV ŘÍMSKÉ PADESÁTKY			PRACKY ŠELMY ČERVENÝ LESNÍ PLOD									ŘÍMSKY 3000 JEDOVATÁ DŘEVINA		
KAMPAK				MAĎARSKY „COŽ“ ANGLICKY „ŘEKA“				PRÁVNÍ ZAJÍŠTĚNÍ ŽIRAFOVITÝ SAVEC						
	NA ONO MÍSTO	ČÁST RECITATIVU ZLINSKÝ OBUVNÍK						ZMLKAT KANČÍ ŠTĚTINA						
POPULARITA						VELKÝ OŘECH NÁPLŇ BUCHET						ZNAČKA STRONCIA ANGLICKY „JEDNA“		
PROSTO- DUCHÝ ČLOVĚK					FYZIO- TERAPEUT INICIÁLY SKAMENEHO							PYTLÁCKÉ LÉČKY ZNAČKA HLINÍKU		
3. DÍL TAJENKY										DIVOKÉ PRASE				
NÁLEVKO- VITÝ SOPEČNÝ KRÁTER					HOLÁ LEBKA					CESTY VROUBENÉ STROMY				

LUŠTÍME S LISTY

Zdatní luštitelé, i ve druhé křížovce jste prokázali, že pro vás žádné luštění není dost těžké. Losování výherců tak bylo opět o něco napínavější. První cenu, božidarskou Vlkovici z pivovaru Červený vlk vyhrál Pavel Matvíja z Jáchymova, brož od Sayako od nás dostane Lev Havlíček z Karlových Varů a kalendář Krušnohorský 2022 posíláme Věře Holotové z Brandýska. Gratulujeme! Také ve třetí křížovce můžete vyhrát něco z našich Krušnohorských trendů. Stačí zaslat tajenku společně se svým jménem a adresou na email redakce@krusnohorsko.com nebo poštou na adresu LDA Krušnohoří, Třída Dukelských hrdinů 339, 362 51 Jáchymov. Předmět emailu nebo obálku označte „TAJENKA“. Uzávěrka je 2. ledna.

NABÍDKA PŘEDPLATNÉHO

Vážení příznivci Krušnohorských listů! Protože se nám stále množí vaše žádosti o zaslání aktuálního čísla, rozhodli jsme se k vám posunout opět o něco blíže. Naše Listy plánujeme i nadále distribuovat ZDARMA pomocí sítě našich partnerů, jejichž aktuální seznam najdete na stránkách krusnohorsko.com.

Může se však stát, že jste z daleka a nemáte šanci se k nám do kraje dostat. Nebo chcete mít jednoduše noviny ve své schránce. Anebo nechcete riskovat, že na vás váš výtisk nezбудe... Nabízíme vám tak možnost dostat noviny přímo do vaší schránky formou předplatného. To

bude sloužit především na pokrytí nákladů spojených se zasláním výtisku a příspěvkem na chod Lokální destinační agentury – naší Lokálky, která pro vás Krušnohorské listy připravuje. Cena ročního předplatného (6 výtisků Krušnohorských listů) je 380 Kč.

LISTY POD STROMEČEK...

A protože je období Vánoc, nabízíme vám i možnost darovat předplatné svým blízkým formou originálního dárkového poukazu. Na Vánoce tak s nimi můžete udělat radost i vy! Vystavíme vám dárkový poukaz ve formě fotografie z Krušnohoří z naší bohaté databáze. Vybrat si můžete

mezi letním, jarním, podzimním nebo zimním motivem. A po celý příští rok bude mít majitel poukazu naše Krušnohorské listy přímo ve své schránce.

Šest čísel Krušnohorských listů pro rok 2022 si můžete objednat na webu krusnohorsko.com nebo na e-mailu redakce@krusnohorsko.com.

O předplatné si můžete samozřejmě zažádat i na adrese redakce: Třída Dukelských hrdinů 339, 362 51 Jáchymov.

*Děkujeme za vaši přejeň
Za redakční tým Listů Lena Pintnerová*

KRUŠNOHORSKÉ LISTY

čtvrtletník o krušném životě v Rudohoří

Číslo 3, vyšlo v prosinci 2021, ročník I., ISSN 2787-9283

Vydavatelem je:

Lokální destinační agentura Centrální Krušnohoří z.s., člen Unie vydavatelů denního tisku

IČO: 08886571

Boží Dar 1, 362 62 Boží Dar, předsedkyně spolku Lada Baranek Lapinová, B.A.

Redakce: Lada Baranek Lapinová (EDNA), Lena ANEER Pintnerová (PINT), Milan KAT Veselý (MaV), Štěpán Javůrek, Barbora Dvořáková, Dominika Dostálová

Grafická úprava: Andrea Klímová

Titulní fotografie: Dominika Dostálová

Korektury: Lucie Šafránková

Tisk: AZUS Březová s.r.o.

Plné verze článků v elektronické podobě najdete na: krusnohorsko.com

Kontakt: redakce@krusnohorsko.com

Jakékoliv užití a šíření obsahu časopisu i v jiném jazyce než českém je bez písemného svolení vydavatele zakázáno.

Krusnohorsko.com

Krusnohorsko

Krusnohorsko

ČASOPISY LUŠTĚNÍ A HUMORU

kreslený humor od nejlepších českých a slovenských autorů ▶ rozhovory s osobnostmi ▶ křížovky a sudoku ▶ soutěže ▶ komiks

ve všech trafikách a u prodejců tisku

Ve všech trafikách a u prodejců tisku

